

Sygn. akt III UK 121/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski

SSA. Ewa Stefańska (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania J.G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do świadczenia rehabilitacyjnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 maja 2017 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 23 lutego 2016 r., sygn. akt IV Ua .../15,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 października 2015 r. Sąd Rejonowy w S. – IV Wydział
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie J.G. od decyzji Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 czerwca 2015 r. w części dotyczącej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 maja 2015 r. do 31 lipca 2015 r., a w pozostałej części umorzył postępowanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że decyzją z dnia 30 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu J.G. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 10 września 2014 r. do 4 września 2015 r. oraz zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego w kwocie 28.870,06 zł za okres od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę u płatnika składek PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w S.. W dniu 8 kwietnia 2014 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę, lecz decyzją z dnia 24 kwietnia 2014 r. organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury, zaś ubezpieczony odwołał się od tej decyzji do sądu. Następnie w dniu 5 sierpnia 2014 r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, jednak orzeczeniem z dnia 27 sierpnia 2014 r. lekarz orzecznik ustalił, że w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 12 miesięcy licząc od daty wyczerpania zasiłku chorobowego. W złożonym w dniu 18 września 2014 r. oświadczeniu do celów świadczenia rehabilitacyjnego ubezpieczony nie wskazał, że zgłaszał wniosek o przyznanie mu emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił ponadto, że decyzją z dnia 19 września 2014 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres od 10 września 2014 r. do 4 września 2015 r. Ubezpieczony został pouczone, że świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, a także o konieczności niezwłocznego powiadomienia podmiotu dokonującego wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego o okolicznościach mających wpływ na uprawnienia do tego świadczenia. Wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w S. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 24 kwietnia 2014 r. i ustalił ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 6 czerwca 2014 r. Pismem z dnia 15 maja 2015 r. organ rentowy zawiadomił o tym fakcie płatnika składek. Pracodawca wypłacił ubezpieczonemu

świadczenie rehabilitacyjne za okres od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. W dniu 15 czerwca 2015 r. ubezpieczony poinformował organ rentowy, że ubezpieczenie trwa nadal, gdyż jego stosunek pracy nie został dotychczas rozwiązany. Według organu rentowego świadczenie rehabilitacyjne nie przysługiwało ubezpieczonemu od daty przyznania mu prawa do emerytury, a więc w okresie od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. zostało przez niego nienależnie pobrane.

W odwołaniu od tej decyzji J.G. wnosił o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 10 września 2014 r. do 4 września 2015 r. oraz orzeczenie, że nie ma on obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego w kwocie 28.870,06 zł za okres od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. W ocenie ubezpieczonego pobrane przez niego świadczenie rehabilitacyjne nie było nienależne, ponieważ w dacie wydania decyzji z dnia 19 września 2014 r. organ rentowy wiedział o toczącej się sprawie sądowej o emeryturę i istniejącym prawdopodobieństwie przyznania mu tego prawa z mocą wsteczną, a pomimo to przyznał mu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. Ponadto ubezpieczony podniósł, że pomimo przyznania mu prawa do emerytury z dniem 6 czerwca 2014 r., nie jest uprawniony do jej pobierania, ponieważ nadal pozostaje w stosunku pracy. Sąd Rejonowy ustalił, że umowa o pracę z J.G. została rozwiązana za porozumieniem stron z dniem 31 lipca 2015 r., w związku z nabyciem przez niego prawa do emerytury. Decyzją z dnia 27 lipca 2015 r. organ rentowy odstąpił od żądania zwrotu przez ubezpieczonego nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego w kwocie 28.870,06 zł za okres od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r.

W ocenie Sądu pierwszej instancji odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem zgodnie z art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 372 ze zm., zwanej dalej „ustawą o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa”) świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury. Sąd Okręgowy powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, w którym wyjaśniono, że świadczeniem rehabilitacyjnym chroniona jest czasowa

niezdolność do pracy dotychczasowej, przysługuje ono bowiem ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie zdolności do pracy. Jest to zatem świadczenie przewidziane „na dokończenie leczenia”, a więc ma ono na celu zapewnienie pracownikowi materialnego zabezpieczenia na okres prowadzonego nadal leczenia lub rehabilitacji. Świadczenie rehabilitacyjne, zapewniając pracownikowi środki utrzymania w okresie po wyczerpaniu prawa do zasiłku chorobowego, ale przed stwierdzeniem niezdolności do pracy uzasadniającej prawo do renty, jest więc swego rodzaju świadczeniem przejściowym pomiędzy zasiłkiem chorobowym a rentą, a jego zadaniem jest zapewnienie ubezpieczonemu w tym okresie środków utrzymania. Dlatego tego rodzaju ochrona ubezpieczeniowa nie przysługuje wówczas, gdy osoba w czasie, który jest jej jeszcze niezbędny do kontynuowania leczenia lub przeprowadzenia rehabilitacji, jest materialnie zabezpieczona, bo ma uprawnienie do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego lub do świadczenia przedemerytalnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 405/07, OSNP 2009 nr 19-20, poz. 269). Sąd Okręgowy wyjaśnił ponadto, że osobą uprawnioną do emerytury w rozumieniu powołanego przepisu jest osoba, która spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do tego świadczenia i której prawo do emerytury zostało ustalone decyzją organu rentowego, nawet jeśli prawo to uległo zawieszeniu z powodu kontynuowania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 r., I UK 41/10, OSNP 2011 nr 23-24, poz. 308).

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w S. - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu pierwszej instancji. Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Rejonowego. Wskazał, że na obecnym etapie postępowania przedmiotem sporu było prawo ubezpieczonego do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 maja 2015 r. do 31 lipca 2015 r. Zdaniem Sądu Okręgowego, oddalając odwołanie Sąd pierwszej instancji nie naruszył art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze

zm.), albowiem zarzut ten mógłby być trafny, gdyby przedmiotem oceny było świadczenie rehabilitacyjne za okres od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. Wydając decyzję z dnia 19 września 2014 r. przyznającą ubezpieczonemu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, organ rentowy wiedział bowiem o toczącym się procesie sądowym z odwołania ubezpieczonego od decyzji z dnia 24 kwietnia 2014 r. odmawiającej mu przyznania prawa do emerytury. Jednakże w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 marca 2015 r., organ rentowy w dniu 30 kwietnia 2015 r. wydał decyzję przyznającą ubezpieczonemu emeryturę. Wobec istnienia na dzień 1 maja 2015 r. powyższej decyzji, zaszyły ustawowe przesłanki do wstrzymania od tej daty wypłaty na rzecz ubezpieczonego świadczenia rehabilitacyjnego, wobec ustania prawa do tego świadczenia na podstawie art. 18 ust. 7 ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zgodnie bowiem z treścią art. 66 ust. 1 w związku z art. 69 tej ustawy, wypłatę świadczenia rehabilitacyjnego wstrzymuje się, jeżeli prawo do świadczenia ustało albo okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało. Według Sądu odwoławczego na powyższą ocenę nie ma wpływu fakt niepobierania przez ubezpieczonego emerytury z powodu kontynuowania zatrudnienia w okresie od 1 maja 2015 r. do 31 lipca 2015 r.

Od wyroku Sądu Okręgowego J.G. wniósł skargę kasacyjną, w której zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 66 ust. 1 w związku z art. 69 i w związku z art. 18 ust. 7 ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w związku z art. 103a i art. 100 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.) oraz art. 83a w związku z art. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia, że istniały podstawy do ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa ubezpieczonego do świadczenia rehabilitacyjnego o odmiennej treści niż w ostatecznej decyzji tego organu z dnia 19 września 2014 r. przyznającej ubezpieczonemu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres od 10 września 2014 r. do 4 września 2015 r., a tym samym decyzja organu rentowego z dnia 30 czerwca 2015 r. odmawiająca ubezpieczonemu prawa do świadczenia

rehabilitacyjnego za okres od 1 maja 2015 r. do 31 lipca 2015 r. została wydana w sposób prawidłowy. Ubezpieczony wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę poprzez zmianę decyzji organu rentowego z dnia 30 czerwca 2015 r. i przyznanie ubezpieczonemu świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 maja 2015 r. do 31 lipca 2015 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zajął stanowiska co do skargi kasacyjnej ubezpieczonego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona, choć nie wszystkie podniesione w niej zarzuty zasługują na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wydał decyzję z dnia 19 września 2014 r., którą przyznał J.G. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres od 10 września 2014 r. do 4 września 2015 r. Następnie wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w S. zmienił decyzję organu rentowego z dnia 24 kwietnia 2014 r. i ustalił ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 6 czerwca 2014 r., zaś w dniu 30 kwietnia 2015 r. organ rentowy wydał decyzję przyznającą ubezpieczonemu emeryturę. Wówczas zaskarżoną decyzją z dnia 30 czerwca 2015 r. organ rentowy odmówił J.G. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 10 września 2014 r. do 4 września 2015 r. oraz zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego w kwocie 28.870,06 zł za okres od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. Jednakże następnie, decyzją z dnia 27 lipca 2015 r. organ rentowy odstąpił od żądania zwrotu przez ubezpieczonego nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego w kwocie 28.870,06 zł za okres od 10 września 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. Obecnie spór ubezpieczonego z organem rentowym dotyczy więc tylko jego prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 maja 2015 r. do 31 lipca 2015 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy był uprawniony do zmiany zaskarżoną decyzją swojej wcześniejszej decyzji z dnia 19 września 2014 r. o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, albowiem

zostały spełnione przesłanki określone w art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm., zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych”), skoro w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w S., decyzją z dnia 30 kwietnia 2015 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu emeryturę. Zgodnie bowiem z art. 83a ust. 1 powołanej ustawy, prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. W ocenie Sądu odwoławczego decyzja organu rentowego z dnia 30 kwietnia 2015 r. była takim nowym dowodem. Według Sądu Najwyższego ani powołana decyzja organu, ani poprzedzający ją wyrok sądu, nie mogły być podstawą wydania przez organ rentowy decyzji z dnia 30 czerwca 2015 r. o odmowie przyznania ubezpieczonemu świadczenia rehabilitacyjnego, albowiem orzeczenia te nie istniały w dacie wydania decyzji z dnia 19 września 2014 r. Natomiast nową okolicznością w rozumieniu tego przepisu było złożenie przez ubezpieczonego w dniu 8 kwietnia 2014 r. wniosku o przyznanie emerytury, który to fakt został zatajony przez ubezpieczonego w oświadczeniu do celów przyznania świadczenia rehabilitacyjnego, złożonym organowi rentowemu przed wydaniem decyzji o jego przyznaniu.

Jednakże okoliczność ta nie przesądza o trafności podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia art. 83a w związku z art. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji naruszenia art. 66 ust. 1 w związku z art. 69 i w związku z art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 372 ze zm., zwanej dalej „ustawą o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa”), albowiem ich ocena wymaga odpowiedzi na pytanie, czy na skutek wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 marca 2015 r. i decyzji organu rentowego z dnia 30 kwietnia 2015 r. doszło do ustania prawa ubezpieczonego do świadczenia rehabilitacyjnego. Wprawdzie powołana decyzja organu i poprzedzający ją wyrok sądu nie mogą być uznane za nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniejące

przed wydaniem decyzji przyznającej ubezpieczonemu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, które uzasadniałyby ponowne ustalenie prawa stwierdzonego decyzją ostateczną, jednakże niewątpliwie stanowią one elementy stanu faktycznego przedmiotowej sprawy.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 7 ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że osobą uprawnioną do emerytury w rozumieniu powołanego przepisu jest osoba, która spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do tego świadczenia i której prawo do emerytury zostało ustalone decyzją organu rentowego, nawet jeśli prawo to uległo zawieszeniu z powodu kontynuowania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 405/07, LEX nr 523237, z dnia 24 sierpnia 2010 r., I UK 41/10, OSNP 2011 nr 23-24, poz. 308, z dnia 28 kwietnia 2016 r., I UK 261/15, LEX nr 2057612) - jak to miało miejsce w wypadku skarżącego. Wykładnia ta oznacza, że prawo do świadczenia rehabilitacyjnego nie przysługuje zarówno osobom faktycznie pobierającym emeryturę, jak i takim, których świadczenia emerytalne zostały zawieszone w związku z nierozwiązaniem stosunku pracy na podstawie art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm., zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”). Zawieszenie prawa do emerytury nie oznacza bowiem pozbawienia uprawnień do tego świadczenia, a jedynie *de facto* wstrzymanie jego wypłaty na pewien czas. Jeśliby ustawodawca zamierzał wykluczyć z grona osób uprawnionych do świadczenia rehabilitacyjnego tylko ubezpieczonych, którzy korzystają ze swoich uprawnień emerytalnych, dałby temu wyraz inaczej redagując treść powołanego przepisu, tzn. w odniesieniu do wskazanej w nim osoby zamiast określenia „uprawniona” użyłby pojęcia „pobierająca” (por. uzasadnienie wyroku Sądu

Najwyższego z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 405/07, OSNP 2009 nr 19-20, poz. 269).

Dlatego dokonana przez Sąd Okręgowy wykładnia art. 18 ust. 7 ustawy jest prawidłowa, zaś argumentacja skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie. Jedynie ubocznie należy wskazać, że wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2017 r. (P 34/15, OTK-A 2017, s. 34) Trybunał Konstytucyjny uznał, iż art. 18 ust. 7 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w zakresie, w jakim uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego ubezpieczonemu mającemu ustaloną decyzją organu rentowego prawo do emerytury, której wypłata została zawieszona z powodu kontynuowania zatrudnienia, jest zgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP. Zdaniem Trybunału, w analizowanym wypadku problemem nie jest pozbawienie ubezpieczonego środków utrzymania, bo te gwarantuje mu przyznane wcześniej decyzją organu rentowego prawo do emerytury, ale konieczność rozwiązania stosunku pracy, aby takie świadczenie emerytalne uzyskać.

Natomiast ma rację ubezpieczony zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów art. 100 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wprawdzie Sąd odwoławczy wprost nie stosował tych przepisów, to jednak jako przepisy prawa materialnego powinny one zostać wzięte pod uwagę przy ocenie istnienia przesłanek uzasadniających wydanie przez organ rentowy zaskarżonej decyzji z dnia 30 czerwca 2015 r. Powołane przepisy stanowią, że prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Jednak jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów Kodeksu pracy, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty szkoleniowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia. Oznacza to, że prawo do świadczenia emerytalnego powstaje *ex lege* w dniu spełnienia ustawowych warunków (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2001 r., II UKN 136/00, OSNAPiUS 2002 nr 18, poz. 441). Od tej zasady ustawodawca przewiduje wyjątek, tj. powstanie prawa do emerytury przesuwają się do końca okresu pobierania zasiłku chorobowego, świadczenia

rehabilitacyjnego lub wynagrodzenia chorobowego, choćby zainteresowany spełnił warunki nabycia tego prawa w czasie pobierania tamtych świadczeń (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 7 lipca 1995 r., II URN 56/94, OSNAPiUS 1995 nr 24, poz. 302, z dnia 31 marca 2000 r., II UKN 458/99, OSNAPiUS 2001 nr 18, poz. 565, z dnia 15 listopada 2001 r., II UKN 609/00, OSNP 2003 nr 15, poz. 366, z dnia 9 grudnia 2003 r., I PK 81/03, OSNP 2004 nr 21, poz. 370).

W przedmiotowej sprawie Sady obu instancji ustaliły, że wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w S. zmienił decyzję organu rentowego z dnia 24 kwietnia 2014 r. i ustalił ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 6 czerwca 2014 r. W wykonaniu prawomocnego wyroku organ rentowy w dniu 30 kwietnia 2015 r. wydał decyzję przyznającą ubezpieczonemu emeryturę, której wypłata została zawieszona na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczonego zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy. Umowa o pracę z J.G. została rozwiązana za porozumieniem stron z dniem 31 lipca 2015 r., w związku z nabyciem przez niego prawa do emerytury. Powyższe ustalenia faktyczne wynikają z powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów z dokumentów, jednakże Sąd Okręgowy zaniechał rozważenia kwestii, czy zgodnie z treścią art. 100 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczony rzeczywiście nabył prawo do emerytury z dniem 6 czerwca 2014 r., skoro przed uzyskaniem prawa do świadczenia rehabilitacyjnego prawdopodobnie korzystał z zasiłku chorobowego. W sytuacji, gdyby tak rzeczywiście było, powstanie jego prawa do emerytury przesunęłoby się do końca okresu pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego przyznanego przez organ rentowy decyzją z dnia 19 września 2014 r.

Bez dokonania powyższych ustaleń faktycznych, wydanie zaskarżonego wyroku należy uznać za przedwczesne. Jeżeli bowiem okazałoby się, że decyzja organu rentowego z dnia 30 kwietnia 2015 r. przyznająca ubezpieczonemu emeryturę była nieprawidłowa, Zakład Ubezpieczeń Społecznych miałby możliwość jej zmiany polegającej na prawidłowym określeniu daty nabycia przez ubezpieczonego prawa do emerytury. Zgodnie bowiem z treścią art. 114 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w sprawie zakończonej prawomocną

decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli m.in. po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, a także gdy decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność. Art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. przewiduje, że sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji publicznej. Natomiast art. 177 § 2 k.p.c. stanowi, że jeżeli postępowanie administracyjne nie jest jeszcze rozpoczęte, a jego rozpoczęcie zależy od wniosku strony, sąd wyznaczy termin do wszczęcia postępowania, w innych wypadkach może zwrócić się do właściwego organu. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy powinien więc wyznaczyć ubezpieczonemu odpowiedni termin na wystąpienie z wnioskiem do organu rentowego o zmianę decyzji z dnia 30 kwietnia 2015 r. Również organ rentowy może podjąć te działania z urzędu. Celowe może okazać się także wystąpienie z wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego, albowiem z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 marca 2015 r. wynika, że sąd ten nie dysponował wiedzą o okolicznościach determinujących datę nabycia prawa do emerytury przez ubezpieczonego.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzeczono jak wyżej. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.